

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gospod vitez Waser,

c. kr. nadsodnji načelnik v Gradci, praznoval je ravnokar sedemdeseti svoj rojstveni god. Dolgo življenje je to, in težavno življenje, če ga je človek preživel v justičnih službah, kjer je treba zbrane imeti vse moči, da se izrekajo sodbe jedino le na podlagi zakonov. Ekselencia Waser je dosegel uže tista leta v življenji, o katerih pravi psalmist, da jih le malokdo doživi. Mi smo prepričani, da je gospod Waser imel željo in da ima še sedaj to željo, pri sodnijskih svojih činih kazati se objektivnega sodnika, katerega pri razsodbah ne vodi politika, temuč pravica. Preiskovali pa ne bomo, ali se mu je izpolnila ta želja, ker mi vsi smo grešni ljudje, in politična prepričanja, s katerimi so naša srca preprežena, uplivajo s tako močjo na nas, da se jim podvržemo tudi tedaj, ko bi se to zgoditi ne smelo. Če se torej sodniku pripeti, da mej razloge svoje razsodbe kane morda kaplja političnega njegovega prepričanja, tako se to opravičiti da po naravnih zakonih.

Notorično je, da vitez Waser nij prijatelj našim nameram in da posebno pri sodnijah ne ljubi slovenskega jezika. To je pokazal tudi sedaj, ko je znani odlok najvišjega sodnika z nervozno hitrostjo objavil vsem sodnijam po slovenskih pokrajinah, češ, da naj se ravna po principih v omenjenem odloku izrečenih. Da nij prijatelj slovenskim idejam, izgovoril je uže mnogokrat sam, zatorej menimo, da se nam v greh štelo ne bode, če to jasno izgovorimo. Ali nam se to zdi naravno, ker tudi pri nadsodnijskem prezidentu se terjati ne sme, da bi kot sodnik čisto zatrl v sebi vse uplive političnega svojega mišljenja.

Ker pa ekselencia praznuje ravno sedaj sedemdeseti rojstni god, ker je človek v takih položajih rahlejšega srca, in ker se pri taci priložnosti rado odpuščanje deli za preteklost, tako se predrznemo tudi mi, gospodu vitez Waserju približati se, ter ga opozoriti na nekatere stvari, ki jih najvišji sodni dvor s svojim odlokom gotovo nij hotel v življenje poklicati.

Iz Celja in iz Ljutomera šnila je po slovenskem svetu vest, da je sodnija odbila slovenske vloge samo zavoljo tega, ker so bile pisane v slovenskem jeziku.

Te gospodu vitez Waserju podvržene sodnije zastopajo torej mnenje, da slovenski jezik nema nikacih pravic pred sodnijam, da je torej v tem oziru tuj jezik v Cislejtaniji. Če se bo stvar tako nadaljevala, potem bode vsak okrajni sodnik upravljal justico na svojo pest, mej sodnijami in narodom pa se bode napravil globok prepad, kateri se premostiti ne bode dal tako kmalu. Gospod ljutomerski okrajni

sodnik čutil se je uže sedaj poklicanega justičnemu ministru, kojega tendence so v tej stvari jasne, napraviti svojo opozicijo in pričakovati je, da bode dobil obilo naslednikov. Ali ekselencia, vsak hladnomisleč se mora s skrbjo in grozo povprašati, kam bomo zagazili, če se bode po tem poti dalje koračilo. Ako pride narod do zavesti, da je vloga krivična samo zaradi tega, ker se je pisala v slovenskem jeziku, potem se bode hipoma omajalo vse pravno zaupanje, potem se slovenske besedi, slovenskemu pismu ne bode verovalo več, in nastala bode negotovost, zmešnjava in splošna konfuzija. In če bode narod v večnem boji moral stati s sodnijami, potem bomo doživeli take justične razmere, kakor jih nij nikjer na svetu.

Gospod vitez Waser, stoječ na robu trudapolnega svojega življenja, mora pač sam priznati, da so take razmere, pri katerih sme vsak okrajni sodnik opozicijo delati justičnemu ministru, v konstitucionalnej državi nekaj tako nenaravnega, da se kratko nikar dopustiti ne morejo!

Če se jubilar vitez Waser z zavestjo pravičnega sodnika ozre po nadsodnijskem svojem okrožji, in če pri tem zapazi nenaravne iste prikazni, mora ga brez dvombe navdati zavest, da mu je dolžnost, z odločilno svojo besedo poseči v ta kaos.

Kar mi Slovenci pričakujemo pri sedemdesetletnem godu viteza Waserja, je torej samo to, da bode gospod nadsodnijski načelnik podložnim svojim sodnijam ukazal, da morajo sprejemati slovenske vloge, — naj se uže potem rešujejo v katerem koli jeziku! — ter jim razložil, da najvišjega sodnika odlok nij imel tendence, da bi se čut slovenskega naroda držal brez vsake potrebe.

Vsak, kdor sovraštvo mej narodi vžiga brez pametnega uzroka, nakoplje si veliko odgovornost. Slovenec je mehkega srca, ali končno ima tudi kri po svojih žilah! Jurij Herwegh poje v svojej pesmi „o sovraštvu“ tako le:

Wer noch ein Herz besitzt, dem soll's
Im Hasse nur sich rühren;
Allüberall ist dürres Holz
Um unsre Glut zu schüren.
Die ihr der Freiheit noch verbleibt,
Singt durch die deutschen Strassen:
„Ihr habet lang gegug geliebt,
O lernet endlich hassen!“

Da bi se pelo tako tudi mej Slovenci, si pač nikdo ne želi!

Dr. I. T.

O umoru ruskega carja.

Truplo ranjcega carja Aleksandra II., katero leži v zlatej krsti, se je 19. t. m. z veliko slovesnostjo prepeljalo iz zimne palače v cerkev sv. Pavla. Sprevod, katerega so se udeležili vsi državni dostojanstveniki, kmetske, meščanske in trgovske zveze, je bil razdeljen v

13 oddelkov. Car Aleksander III. je peš šel za mrtvaškim vozom. Bali so se, da bodo nihilisti skušali na kak način sprevid motiti, a minilo je vse mirno in v redu.

Policija v Peterburgu je z nova zopet več nihilistov zaprla in misli, da ima zdaj v pesti vse nihilistiške vodje. V Kronstadtu so baje prišli tudi onega nihilista, ki je v Peterburgu sadno ulico podkopal.

Predpreiskava zoper napastnike je dovršena ter so se akti izročili prokuratorju Muravjevu. Zatoženi so štirje: Rusakov, ki prizna, da je vrgel bombo; Jeljahov, ki se je udeležil priprav za napad; Mihajlov, ki se je branil z revolverjem, ko so ga policaji prišli in neka ženska Hese-Helfmann, tovarišica Navrockemu, ki se je sam ustrelil. V zapor dejan je tudi generalmajor Mravinski, inženir, ki je preiskaval prodajalnico v sadnej ulici in ki je poročal, da nij tam nič sumnjivega našel.

O novem carji Aleksandru III. imata se zabeležiti uže dve vladarski dejanji. Prvo je znani njegov manifest in drug ukaz od dne 13. marca, da imajo kmetje Aleksandru III. priseči zvestost — prvič v ruskej zgodovini. Ob času suženjstva ruski kmet nij imel pravice novemu vladarju prisezati zvestosti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. marca.

Državni zbor je sprejel v sobotnej seji zakon o hišnem davku v drugem branji; prihodnjo sejo ima vtorek.

Za sekcijkega načelnika v **naučnem ministerstvu** je imenovan dvorni svetovalec Pozzi, rojen Benetčan. To imenovanje zadovoljuje „ustavoverce“.

Ko je bil dr. Smolka izvoljen za predsednika državnemu zboru, bil je on in prvi podpredsednik knez Lobkovic pri **cesarji** v avdijenciji. Cesar je baje omenjal burnih prizorov v zadnjih sejah državnega zbora in izrekel nadejo, da bode nepristransko vodstvo obravnavanj v bodoče take prizore zabranilo. — Ker so „ustavoverci“ te burne prizore prozivljali, zadene jih obsodba z najvišje strani.

K poslancu Lienbacherju je prišla 17. t. m. deputacija **dunajskih** obrtnikov in dijakov. Obrtniki so se mu zahvalili za njegovo moževsko postopanje pri predlogu o volilnej reformi in ga prosili, naj ga v daljnem njegovem postopanju ne moti demonstracija dunajskih nemških študentov, katerih je bilo, kakor je naglašala deputacija dijakov, samo kakih 60 ali 70, večinoma judov.

Vnanje države.

Voditelj **ruskega** vnanjega ministerstva Giers je do vseh ruskih poslanikov pri evropskih vlastih poslal sledečo okrožnico: „Nj. veličanstvo car prevzema ob nastopu prestola svojih pradedov izročila, posvečena po času in dejanjih svojih pradedov in po trudu ter žrtvah prejšnjih rodov. Nj. veličanstvo, prevzemajoč

polno in celo to dedščino, stavlja si v sveto dolžnost, da jo svojim naslednikom izroči nezmanjšano. Kakor vse druge države, tako se je tudi Rusija imela bojevati pri svojem konstituiranju, in v tem boji so se dovršile njene moči in njen narodni duh. Zdaj je Rusija dosegla svoj popolni razvoj; daleč proč od nje sta zavistnost in nezadovoljstvo in zdaj jej drugega ne ostaje, nego da si utrdi svoje položaje, na vnanje da se brani ter razvija svoje moči, svoje bogastvo in svoje blagostanje. To je cilj, katerega ima Nj. veličanstvo pred očmi in katerega je trdno sklenil stalno dosežati. Car se bode najprej notranjemu državnemu razvoju posvetil, ki je tesno združeno z uspehi civilizacije, s socijalnimi in gospodarskimi vprašanji, z vprašanji, za katera posebno skrbé zdaj vse vlade. Vnanja politika carjeva bode popolnem miroljubiva. Rusija ostane zvesta svojim prijateljem, ohranila si bode nespremenjeno po tradicijah posvečene simpatije in vračala ob enem prijateljsko vedenje vseh držav. Ohranila si bode sebi pristojee položaje mej družimi vlastimi in skrbela, da se vzdri politično ravnotežje. Rusija bode z družimi vladami branila splošni mir, ki se naslanja na spoštovanje pravice in pogodbe. Pred vsem pa ima Rusija nalog, da skrbi za-se. Od njenega notranjega dela jo more odvrniti samo dolžnost, da si brani čast in varnost. Naš vladar si bode prizadeval moč in blagostanje Rusije utrditi, a to nobenemu ne na škodo. Po teh načelih se bode vodila nespremenljivo politika Nj. veličanstva.

Papež je v Rimu izdal encikliko, s katero naznanja, da se sveto leto prične 19. marca in se neha s prvim novembrom l. l.

Velik hrup se je vzdignil po časopisih zaradi tega, ker so **Francozje** vzeli na posodo 1 milijardo frankov in zopet se je bolj rabila beseda „povračevalna“ vojska mej Francozi in Nemci. Da do te gotovo prej ali slej pride, o tem nij dvomiti in tudi to je verjetno, da od te milijarde ostane kaj i za francosko armado. Sicer pa pravijo Francozje, da se bode ta milijarda porabila za gospodarske namene, za zidanje železnic in kanalov, za uravnanje rek, osušenje močvirjev in zidanje novih luk. Na tak način bode Francija dala masi prebivalstva trajno posla. Pomenljivo je tudi to, da se je cela ta velikanska svota dobila samo na Francoskem. Ko je bil francoski finančni minister Magnin razpisal to državno posojilo, bilo je pokrito na enem samem dnevi več nego štiridesetkrat; samo mesto Pariz je podpisalo 18 milijard in skoraj vsa Evropa se je hotela udeležiti tega posojila. Sijajen dokaz, kako da Evropa zaupa Franciji.

Preko Londona se javlja, da so se v Aldershot ostrogu na praznik sv. Patrika **irski** vojaki uprli. Veliko vojakov je bilo dejanj v zapor.

Razen Ircev delajo Angležem velik strah tudi fenijci, kateri se obdolžujejo, da so smodnik podvrgli v londonskega lordmajorja palačo. Vsled tega dogodjaja so policaji preiskali celo parlamentno poslopje, če tudi tam fenijci ne snujejo kak napad.

Dopisi.

Iz Litije 19. marca. [Izv. dop.] Slišimo, da se tukaj po Litiji nekako pisanje raznaša, ter da se ljudje moledujejo in nadlegujejo, da bi podpisali. Kaj da je, nij mogoče zvedeti, ker raznašalci ne puste pisanja brati; samo to se pripoveduje ljudem, da naj „podpišejo“, da tisto „oknopobijanje“, ki so ga storili Vesteneck in njegovi tovariši, nij nič hudega, ter da je Vesteneck od sile „dober gospod“, da bi škoda bilo, ko bi se mu zavoljo te malenkosti kaj zgodilo.

Poglavitni nabiralec teh podpisov v Litiji je neki Wakonigg, kramar in dvojni krčmar v Litiji. G. Vesteneck je temu človeku dve krčmi privolil brez županovega vprašanja in mu tudi druge krčmarske predprave brez vsega uzroka podelil, tako, da je županstvo bilo prisiljeno, zavoljo tega pritožbo vložiti pri

c. kr. deželnej vladi. G. Wakonigg torej ve, zakaj si za Vestenecka pete brusi. Drugi nabiralec tukaj je pa neki narobe-svet s pridevkom „Lipek“, ki je s celim trgov v kregu in iz samega kjubovanja nemškutar, če ravno nobene nemške besedice ne zna.

Najbrže se bodo tudi še drugod po litij-skem glavarstvu kaki sleparčki našli, ki bodo take podpise nabirali. Verjetno je tudi, da se najdejo ljudje, ki jim iz dobrodušnosti na li-manice sedejo, ker je povsod in tudi tukaj mnogo taci, ki nič ne mislijo. Pa naj si uže delajo kar hote, Vestenecka in njegovih tovarišev nobena voda več ne opere

Z Gorenjskega 16. marca. [Izviren dopis.] Slovensk kmet, slišavši o groznej smrti ruskega carja-osvoboditelja, je nekje na Gorenjskem tarnajočim glasom to-le govoril: „Jezus Marija! tacega dobrega cesarja, tacega dobrega moža, ki je nam toliko dobrega storil, so ga tako umorili, prokleti ljudje taki, da bi jih h... argal! Rus (car) je bil najboljši iz-mej vseh cesarjev, kar jih je v tujih deželah; kako je bil z našim cesarjem prijatelj, koliko dobrega mu skazal, ko je od nas Turka od-gnal tam doli na Dunavu in v Bosni; nas bi bil uže zdavnaj vse Turk podavil, ko bi Rus ne bil ubranil.

Jaz sem ga videl v Črnučah, ko se je pri kovači preoblekel, da je šel potem kot cesar napravljen v Ljubljano, kjer ga je naš cesar čakal. Kako lepo je bilo videti ta dva skupaj hoditi: Rus je bil lep mož, velik in korenjašk, naš cesar pa slaboten; videlo se je, da je pri Rusu moč, pri našem pa milost!“

Ko se je možu oporekalo, da ta ruski car nij nikoli hodil po naših krajih, je odgo-voril: „kaj vi veste, jaz sem eno manj kot osemdeset let star, jaz vem vse o cesar-jih“. Kmalu bode Turk pri nas, in nas bo vse podavil“, pravil je dalje, ko se mu je pa povedalo, da je uže sin ruskega carja za ce-sarja, je koj povedal: „zdaj je pa uže dobro, gotovo bode tudi on dober vladar, ker ima tako dobrega očeta; Bog mu daj blagoslova, da bi tako bil našemu cesarju prijatelj kot je bil njegov oče!“

Domače stvari.

— (Vedno in povsod gospod vi-tez Kaltenegger!) Te dni, odkar je nekdanji deželni glavar in sedanji dunajski prokurator gospod vitez Kaltenegger zapustil Ljubljano, pretaka takozvani „Organ der Ver-fassungspartei in Krain“ silno debele solze za gospodom vitezom. Če bi človek verjel vsem tem deklamacijam, moral bi misliti, da je bil gospod glavar Kaltenegger Bog ve kak anti-ken značaj, kakor Curtius nekdanj, ki je planil v odprto žrelo odprte zemlji, da se je rešila domovina! Istina je, da je gospod vitez Kal-tenegger delaven človek in da je iz nemškega svojega stališča vestno opravljal službo dežel-nega glavarja. To pa je tudi vse. Ali če se vedno kriči, koliko da je storil za deželo, če se vedno upije, kak ženij da je bil, potem se to človeku uže pristudi in kdor nekoliko bolj lo-gično misli, kot pa je to navada v redakciji ljubljanskega organčka nemške stranke, mora si nasproti takej pretiranosti stvar pregledati in pretehtati nekoliko bolj, kot pa to dela „ustavoverna“ stranka naša. Mnogo krika na-pravlja tudi to, da se gospod predsednik Win-klér ni udeležil banketa v kazini. Der oberste Beamte des Landes ist ausgeblieben! Mi pov-darjamo, da je gospod predsednik ravnal tu taktno, kolikor največ mogoče. Gospod advo-

kat Suppan, ta tirolski gorenjec, naučil se je bil za isti večer na pamet nekoliko obnoše-nih fraz, in če jih je jecljaj tako, kakor ple-dira pri kazenskih obtožbah, moral se je dolg čas s svinčeno težo čutiti mej njegovim panegirikom. Naš gospod doktor je posebno povdarjal, da upa, da bode gospod vitez Kaltenegger kmalu zopet poklican na višje mesto v deželo. To se pravi iz tirolskega na slovensko preloženo, vsaj bodeš tako kmalu zopet v deželi in sicer kot deželni pred-sednik! In tu naj bi bil moral gospod pred-sednik Winkler navzočen biti! To je pač tako kakor če bi se pri osbojenem zahtevalo, da naj si podpiše sam sebi svojo obsodbo!

— (**Velika goljufija v kranj-skeji hranilnici.**) Uže več dni je bilo slišati po Ljubljani v krogih kateri so v do-tiki s hranilnico ljubljansko, da je tam nekaj v neredu in da se iščejo velike svote, [katere so se izneverile in to ne v malem znesku. Zadnji petek večer ob osmej uri je magistratni svetnik in načelnik naše policije g. L. Perona prijel kasirja kranjske hranilnice g. J. Press-nitza in ga takoj odvedel k deželnej sodnji na Žabjak v zapor. Kasir Pressnitz (rodod iz ribniške rodovine Prosencev) je g. Peroni takoj priznal, da je ogoljufal ali izneviral iz blagajnice, katera je bila njemu izročena. Koli-kor se more spominati, do 30.000 gld. — Tedaj toliko se obstane zdaj, a bo najbrž več. Pressnitz je bil v krogih naših nemškutarjev jako glorificirana oseba. Ko se je pri hranil-nici za denarničarja v službo vzel, tačas se je od nekaterih udov kranjske hranilnice ugo-varjalo, da to vendar ne gre, da bi bil nastav-ljen za denarničarja tako velikega zavoda člo-vek, katerega strije je vodja tega zavoda g. R. Janeschitz. A g. Janeschitz, takrat vsegamogočen vodja, je vedel vse te ugovore pametnih mož hranilničnega vodstva paralizirati in pripraviti vodstvo do tega, da je njegov nečak Pressnitz preko glav treh jako zasluženih in popolnem sposobnih uradnikov hranilnice nastavljen bil za blagajnika tega velikega de-narnega zavoda kranjske dežele. Pressnitz je bil potlej v nemškutarskih krogih jako čislana oseba, kajti hodil je in pajdašil se le z naj-bolj odličnimi udi nemškutarske stranke. Ko-liko zaupanja je užival g. Pressnitz pri nem-škutarjih, kaže gotovo to, da je zavzimal pri njih društvih mesta, katere dele naši nemšku-tarji le odličnim privržencem. Bil je Press-nitz preglednik računov pri ljubljanskem urad-niškem konstitucionalnem društvu, imel od-lično mesto pri nemškem filharmoničnem dru-štvu, bil preglednik računov pri tukajšnjem oddelku avstrijskega uradniškega pomočnega društva, ud ljubljanske kazine i. t. d. Kolikor se je moglo dozda o načinu izneverjenja ali defraudacije zvedeti, in kako se jej je na sled prišlo, vršila se je stvar takole: uradnik hra-nilnice g. Kagnus je prvi opazil, da so knjige hranilnične v glavnih potezah popravljene in glavne številke vpisane na izpraskanih (radira-nih) mestih. Kakor se sliši je g. Kagnus to stvar precej naznanil vodstvu hranilnice, v prvej vrsti g. Janeschitzu, a ta nij mogel, (tako se pripoveduje po vseh raznih krogih ljubljanskih) verjeti, da bi bilo to, kar gosp. Kagnus trdi, popolnem istina. Potem je gosp. Kagnus svoje opazke objavil voditeljem ali direktorjem zavoda kranjske hranilnice in ti so odločili takoj strogo preiskavanje. Preiska-vanje je uže zadnji četrtek dovedlo jako sum-ljiva fakta na dan proti Pressnitzu. Ali čakalo se je še milostno, in še le v petek večer se

je odločilo, da se ima Pressnitz izročiti policiji. Kakor uže prej omenjeno je Pressnitz precej pri policiji obstal, da je, kolikor on ve, do 30.000 gld. izneveril. Kako je mogel toliko svoto izneveriti, še dozdej nij jasno in bode pokazala natančnejša sodniška preiskava. Kakor se sliši, zaupal je gospod vodja Janeschitz gospodu svojemu nečaku toliko, da je gosp. Pressnitz odpiral vsa došla denarna pisma in potrdila o njih sprejemu, g. vodju Janeschitzu predlagal samo za podpis, katero potrdilo se je plačujočim strankam vrnilo, ne da bi bil g. vodja Janeschitz videl in vedel, da se je denar tudi res pošteno in gotovo odrajtal v blagajnico, nego je le veroval v slepem zaupanju, da to njegov nečak g. Pressnitz tudi istinito stori. Knjige je moral g. Pressnitz se ve da falsificirati in to zmirom o priliki, ko družih hranilničnih uradnikov nij bilo, in to po jako umetnem načinu. Nobeden drug morda kot g. Pressnitz ne bi bil imel prilike po kancelijskih prostorih ob tacem času hoditi, ko nij bilo družega uradnika v njih, kot on sam. Le na ta način mu je bilo mogoče glavne knjige „popravljal“. Izneverjene denarje je Pressnitz, kakor sam obstoji, vse zaigral. L. 1873 je bil svoje premoženje pri „krahu“ zaigral na borzi, a bridka izguba ga nij nagnila k pameti, nego naprej je igral in špekuliral. Svojega denarja nij imel, tedaj je začel prilastovati si tuji denar iz izročenihi si blagajnic. Kakor se vidi, igral je Pressnitz z malo srečo na borzi, z nič boljšo pa tudi v malej loteriji, pri kateri je zastavil tudi mnogo tisočakov, se ve da tudi brez zaželenega vspeha. Za svojo osebo je živel Pressnitz še precej skromno, akoravno je imel plačo z remuneracijami vred nad 2000 gold. Pressnitz je neoženjen, pač pa je podpiral nekoliko svojo rodbino. Do nedelje zjutraj so bile v hranilnici pregledane vse blagajnice razen treh. Te se imajo še pregledati. Našlo se je tudi, da je Pressnitz izneveril neko hranilnično obligacijo in jo zastavil v zastavnici (versatzamt) za 500 gld.! Končna obravnavna pred porotniki bode pokazala natanko, kako je mogel g. Pressnitz kljub uradniku kontrolorju in poleg revizijskega odseka udov hranilnice, v katerem sedé jako odlični možje nemškutarske stranke, sedem ali osem let izneverjati in goljufati. Da stvar v Ljubljani in po deželi silno pozornost vzbuja, to se razume.

— (Kontrola pri hranilnici in politika.) Piše se nam od tu: Kontrola pri tukajšnji ljubljanskej hranilnici mora biti res izvrstna. Kakor namreč veste, izneveril je blagajnik Pressnitz 30.000 gld. Ker pa tega zneska nij vzel naenkrat, temveč je manjše zneske prilastoval si uže dalje časa, opravičeno je vprašanje, kako je vendar mogoče, da se pri skontiranju blagajnic primanjkljaj nikdar nij našel? — Ali imajo res ravnatelj Janežič in ostali nemški gospodje upravni svetniki hranilnice toliko nujnega posla s tem, da pri zavodu, ki je ustanovljen in se razširja s slovenskim denarjem, uganjajo visoko politiko, komandirajoč uradnike k volitvam proti narodnej stranki, — da jim primanjkuje časa za potrebno kontrolo? — Kakor znano, kontroliral je ravnatelj Janežič za časa ljudskega popisovanja dotične popisne pole hranilničnih uradnikov, da bi vsaj nikdo ne bil zapisal sebe in svoje družine za Slovence. Ali bi ne bilo pametneje, ko bi bil tačas bolje natančno kontroliral blagajnice?

— (Et meminisse juvat.) Ko je banka „Slovenija“ po mnogih nesrečah in vsled tega, ker njeni voditelji nijso imeli potrebnega

strokovnega znanja, prišla do tega, da je prisiljena bila stopiti v likvidacijo, porabili so to priliko naši narodni sovražniki v to, da so očitali vsej narodnej stranki nepoštenje in nevednost v denarnih zadevah. V vsakej številki takrat še v Ljubljani izhajajočega Schreyjevega glasila imeli smo priliko brati, da je poštenje, inteligencija in kapital doma le na strani naših nemškutarjev in tujih pritepencev. Radovedni smo torej, kaj poreko ti možje sedaj, ko je mož, ki je bil „meso od njihovega mesa in kri od njihove krvi“ in ki je stal pod stalnim dozorstvom velicij Nemcev, izneveril v hranilnici 30.000 gld. ter jih zapravil v igri na karte. —

— (Kranjskim občinam in kmetovalcem!) Od deželne odbora prejeli smo naslednji dopis: Slavna c. kr. deželna vlada kranjska je deželnemu odboru naznanila, da je državna osrednja drevesnica pod Rožnikom poleg Ljubljane pripravljena vsako leto kaka dva milijona gozdnih sadik brezplačno oddajati občinam in posameznim kmetovalcem, ki se zanje oglase. Deželni odbor to prijavlja želeč, da bi se občine in posamezniki v obilnej meri posluževali te dobrotne ponudbe. Ob enem je slavna c. kr. deželna vlada opiraje se na poročilo c. kr. deželnega gozdnega nadzornika izrekla mnenje, da z ozirom na neugodne dozdanje skušnje nij moči priporočati naprave občinskih drevesnic, katere bi vrhu tega poleg osrednje drevesnice pod Rožnikom bile popolnem nepotrebne. Vzlci temu pa se je c. kr. deželni gozdni nadzornik gospod Goll drage volje ponudil, da bode rad svetoval in pomagal občinam, ki bi vendar le resno hotele napraviti si drevesnico.

— (Stekel pes.) V petek večer publiciralo se je po mestu, da je iz Viča zašel stekel pes v mestne ulice. Ali vendar magistrat nij ničesar storil, da bi se psi na vericah vodili, kar je razumno samo ob sebi. Kakor da bi bila to šala, če človeka sreča stekel pes.

— (Vlomili) so tatovi po noči od petka do sobote v prodajalnico Neže Mevšek v dr. Ahačičevej hiši na Starem trgu v Ljubljani. Tatje so se po noči na dvorišči skrili in potem v prodajalnico od zadnjih vrat utrli. Pokradli so le različnega blaga za kakih deset goldinarjev, kajti strženi denar je bila posestnica prodajalnice odnesla, hranilničnih bukvic pa, ki so bile v prodajalnici spravljene, tatovi ali našli nijso, ali pa so jih pustili kot nevarno blago na strani.

— (Tatovi) so dalje vlomili v petek večer pred praznikom sv. Jožefa v mitniško pisarno na dunajске cesti. Odprli so vrata s ponarejenim ključem (vitrihom); a žetev jim je bila jako plitva, kajti dobili so tatovje k večjemu 10 gld., kateri so bili hranjeni v miznici. Drugi denar pa je bil za njih nedosegljiv, kajti hranjen je bil v Wertheimovej blagajnici, nad katero tatovje niti poskušali nijso svojih zob. — (Hišo Komarjevo) št. 24 nova 40 stara, v Krakovskem predmestju v Ljubljani je kupil na javnej dražbi za 4075 gld. g. France Kotnik, posestnik na Vrdu blizu Vrhnike.

— (Oknopobijanje.) Zadnji petek 18. marca t. l. bili so od ljubljanske deželne sodnije obsojeni štirje kmetski fantje iz Vižmarjev, kateri so pobili kmetskemu posestniku Erjavcu na Vižmarjih okna in nekoliko oškodovali vrata njegove hiše, tako, da se je škoda cenila do 19 gld. Vsak je dobil deset mesecev teške uječe. — Pred ne davnim

pa je bilo obsojenih več dozdej nekaznovanih fantov z Viča blizu Ljubljane, kateri so pobili okna neke blizu Viča stoječe hiše krčemske beznice. Dobili so po štiri, tri in dva meseca zapora.

— (Požar.) Kakor se nam poroča iz Velikih Lašč, pogorelo je dne 16. t. m. v Bruhanjev vasi šestim gospodarjem najst poslopij. Zavarovana sta bila dva pogorelca pri banki „Slaviji“, jeden pri graškej vzajemnej zavarovalnici, dva pa čisto nič. Kako je ogenj nastal, nij doslej še znano.

— (Požar.) Iz Cerkelj se nam piše, da so na sv. Jožefa dan pogorela v Spodnjem Brniku šestim pospodarjem vsa hišna in gospodarska poslopja. Zavarovani so bili trije pogorelci pri banki „Slaviji“, jeden pri „graškej vzajemnej zavarovalnici“, jeden pri londonskem Féniksu, jeden pa nikjer. Zažgali so otroci, ki so si zakurili v nekem listnjaku mej tem, ko so bili ljudje pri službi božjeje.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji) ima 23. marca svoj zbor. 1. Prečita se zapisnik. 2. Sodba o spisu, poslanem na poziv „slovenskega literarnega društva“ o priliki tisočletnice sv. Cirila in Metoda. 3. Narodne pesni, čita g. Poznik. 4. Slučajnosti.

— (Politično društvo „Edinost“.) Odbor vabi vse svoje ude in druge rodoljube na Primorskem k javnemu občnemu zboru, ki bode dne 3. aprila v Komnu v dvorani g. Švare. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. Sporočilo tajnikov. 3. Sporočilo denarničarjev. 4. Peticija na državni zbor v zadevi nove davkove postave. — 5. Volitev novega odbora. 6. Posamezni predlogi. — Pri občnem zboru se tudi razdeli mej vse navzočne spomenice društva „Edinosti“ na ministerstvo. Začetek zborovanja točno ob 3. uri popoldne.

— (Osepnice) razsajajo na Kapli, kjer so morali šolo zapreti, in v Črešnjevicih pri Slovenskej Bistrici: 40 učencev je zbolelo, umrli so 3 od ene hiše.

— (Pri zadnjem deželnem patroliranju) na Štajerskem ugrabili in zaprli so v Mariboru 27 ljudi, v okraji 7, v Celji 18, v okraji 18, dalje v okrajih Radgona 6, Ljutomer 14, Ptuj 11, Brežice 18, Slovenj Gradec 12.

➡ Denašnjeje številki „Slovenskega Naroda“ sta priloženi dve prilogi firme šivalnih strojev Jan. Jax. (152)

Tuji.

20. marca:

Pri Stonu: Fröhlich iz Kamnika. — Carlini iz Trsta. — Majer iz Brežic. — Tomašević iz Zatičine. — Rumondo iz Pole

Zahvala.

Za ljubeznjivo sočutje in obilo častno spremstvo ob smrti gospoda

Franca Petauerja

in tudi za darovane vence zahvaljujejo se iskreno

(150) žalujoči zapuščeni.

Zahvala.

Za obile dokaze odkritosrčnega sočutja ob smrti našega nepozabljenega sina, oziroma brata, gospoda

Janeza Guttmana,

zahvaljuje se iskreno

(154)

žalujoča rodbina Guttmanova.

Loterijske srečke.

V Trstu 19. marca: 73. 3. 81. 28. 32.
V Lincu 19. marca: 24. 34. 11. 59. 85.

Dunajska borza 21. marca

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73	gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	80	"
Zlata renta	92	"	05	"
1860 drž. posojilo	128	"	75	"
Akcije narodne banke	805	"	"	"
Kreditne akcije	287	"	50	"
London	117	"	60	"
Srebro	"	"	"	"
Napol.	9	"	30 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	53	"
Državne marke	57	"	30	"

Parna žaga na Koroškem

išče od Celja čez Slovenj Gradec ven deset vpreg in vozov, ki bi stalno vozili krlje ali hlode; najmé se tudi 5 do 6 jarmov volov, ki bi krlje z mesta vlačili, kjer se sekajo.

Natančneje pove oskrbnistvo žage v Etten-dorfu na Koroškem ter se more zgorenja pogodba skleniti tudi za več let. (147—2)

Hiša

sè soda vodo kupčijo

vred je na prodaj v Ljubljani, na kongresnem trgu št. 13. Natančneje pri G. Fischerji. (149—1)

Dr. Pattisonova

bata zoper protin

takoj ublaži in ozdravi hitro (65—4)

protin ter revmatizem

vsake vrste: bolečine na obrazu, prsih, vratu, v zobeh, rokah, kolenih, udih, v križi in plečih.

V zavitkih po 70 kr., pol zavitka 40 kr. ima jo Jul. pl. Trnkoczy, lekarna pri Samorogu v Ljubljani.

Marija Dogan

v Ljubljani, (134—4)

„Fournier-tovarna“

priporoča lastne izdelke najlepšega

fourniera.

Umetne (640—27)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celuloidu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, oteklino, otrpnele ude in lute itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stojičim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (72—15)

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

THE SINGER MANUFACTURING COMPANY,

New-York,

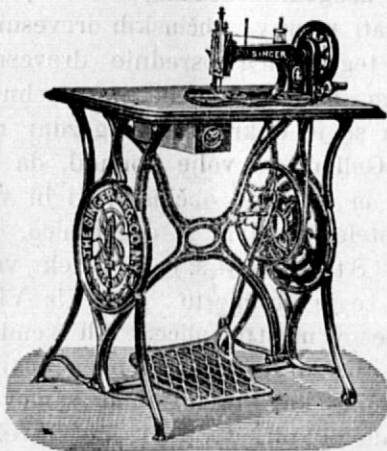
največja tvornica šivalnih strojev celega sveta.

Izvirni Singer šivalni stroji, katerih se je v zadnjem letu spečalo nad 430.000, priznani so od nepristranske razsodbe od več nego treh milijonov kupcev in nad 200 častnih daril kot najizvrstniši šivalni stroji za porabo v rodbinah in vsako obrt.

Novi pomožni aparati.

Patent varuje jih pred ponarejevanjem.

Ti novi pomožni aparati, katere ima vsak nov rodbinski šivalni stroj, pomagajo vsled svoje duhovite konstrukcije, da more celo nevedek najlažje šivati, grbe delati in robiti itd. itd. in to tako natančno in hitro, kakor je bilo doslej z vsakim drugim šivalnim strojem nemogoče

Nova Singer stojala.

Postavno varovana pred ponarejevanjem.

Na ta stojala, iznajdena od Singer Manufacturing, ki se za nekoliko časa nahajajo tudi na tukajšnjem tržišču in s katerimi se odslej Singer šivalni rodbinski stroji prodajejo, opozarjam posebno. Ker so zdatno zboljšani, goni se jih lahko ter so na kolesčkih, tako da more tak šivalen stroj prav lahko vsaka ženska premakniti z jednega na drug kraj ter jednaka stojala močno presezajo se svojo trdnostjo, lepoto in mirnim tekom, tako, da so originalni Singer šivalni stroji razen drznih prednostij, tudi brezdvomno oni, ki najlažje tekó.

To velikansko spečavanje in stalno, z nova potrjeno pomnoženje prodaje, — kakeršne ne more nobena druga tvornica tudi približevalno izkazati, — daje najboljši dokaz, da ima izmed vseh šivalnih strojev, ki so na prodaj,

izvirni Singer šivalni stroj

največje zaupanje pri kupujočem občinstvu in da po svoji vrlini, moči, trajnosti, priročnosti, in jednostavnosti sestavljenja preseza vse druge fabrikate. Opozarja se posebno na to, da se naši izvirni Singer šivalni stroji izdelavajo izključno v lastnih tvornicah Singer-Manufacturing Company v New-Yorku, in da se vsakemu izvirnemu Singer šivalnemu stroju priloži izvirni certifikat, ki se glasi:

The Singer Manufacturing Co. NEW-YORK.		Fol. Nr. CERTIFIKATE. Chief Office New-York, 34 Union Square. We, the Undersigned, Singer Manufacturing Co. do hereby certify, that the accompanying Sewing Machine bearing above Number, is constructed in our Manufactory and shipped to our General Agent for Russia, the North and Middle of Europe, Mr. G. Neidlinger, Hamburg. We further state, that our Machines can only be had in Russia, the North and Middle of Europe through Mr. G. Neidlinger or the Agents appointed by him. The Singer Manufacturing Co., New-York. General-Agent for Russia, the North and Middle of Europe. G. Neidlinger m. p. Edward Clark m. p., President.	The Singer Manufacturing Co. NEW-YORK.
--	---	---	--

Ker se izvirni Singer šivalni stroji mnogotero ponarejajo, naj vsakdo, kdor kupi tak šivalen stroj, pazi na to: Vsak originalni Singer šivalni stroj ima na roki z zlatimi črkami polno firmo: **The Singer Manufacturing Co.** — Vsak originalni Singer stroj ima na roki na predstojem certifikatu narisan „varstveno“ znamenje. — Vsak izvirni šivalni Singer stroj ima jamstveno (kakor zgoraj) pismo. — Ti stroji oddajejo se pod **najboljšimi pogoji**, kar omogoči vsakemu, tudi neobogatemu, da si omisli ta domači in obrtni stroj.

THE SINGER MFG. CO., NEW-YORK

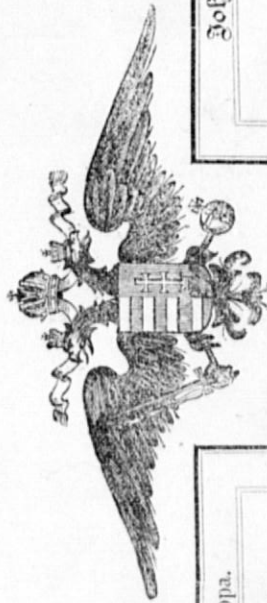
zastopa za celo Kranjsko samo in jedino

FRANC DETTER,

v Ljubljani, na mestnem trgu h. št. 168.

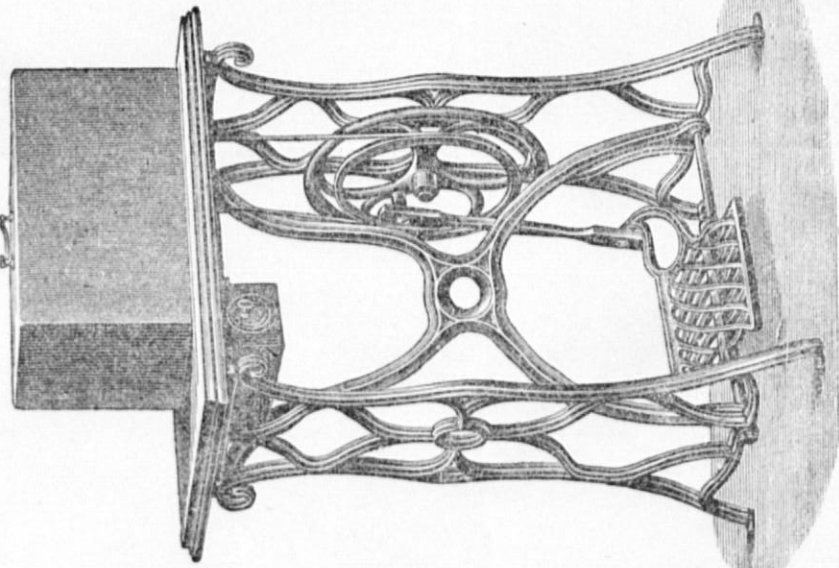
(143—2)

Niederlage aller Gattungen

Nähmaschinen und Bestandtheile.

Johann Jax in Laibach, Hôtel Europa.

Lager aller Gattungen Näh-Maschinen & Strick-Maschinen.

Nähmaschinen-Bestandtheile & eigene Reparatur-Werkstätte.

K. k. Privilegium für Verbesserung von Nähmaschinen.
Johann Jax in Laibach, Hôtel Europa.
Aeltestes und grösstes Nähmaschinen-Geschäft.

Kais. Kön.
PRIVILEGIUM
für
Verbesserung von Nähmaschinen.

Johann Jax
in Laibach,
HOTEL EUROPA.

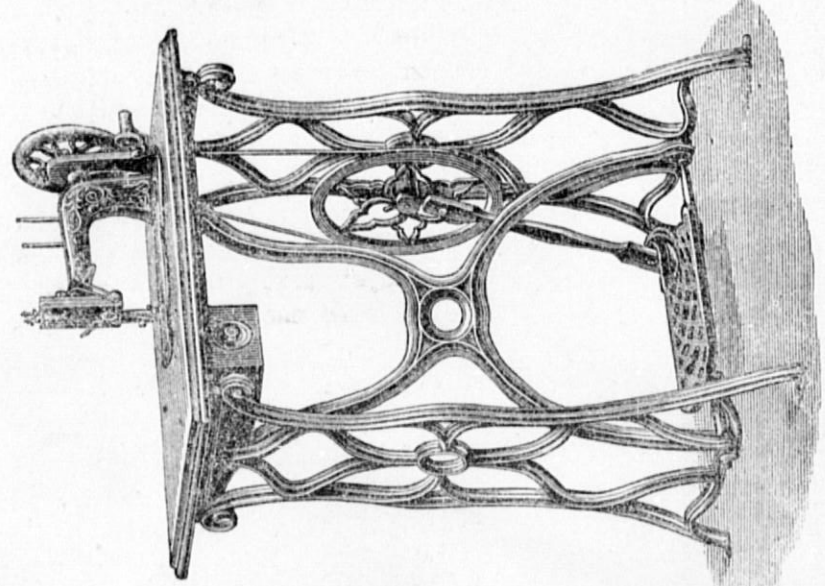
Aeltestes und grösstes
Nähmaschinen-Geschäft
in
Oberösterreich, Salzburg,
Steiermark & Tirol.

Haupt-Niederlagen
in
Linz, Salzburg, Steyr, Ried,
Innsbruck, Graz & Laibach.

LAGER
aller Gattungen
Nähmaschinen
für Familien und Handwerker

verwendbar für alle Zweige der
Näherei.

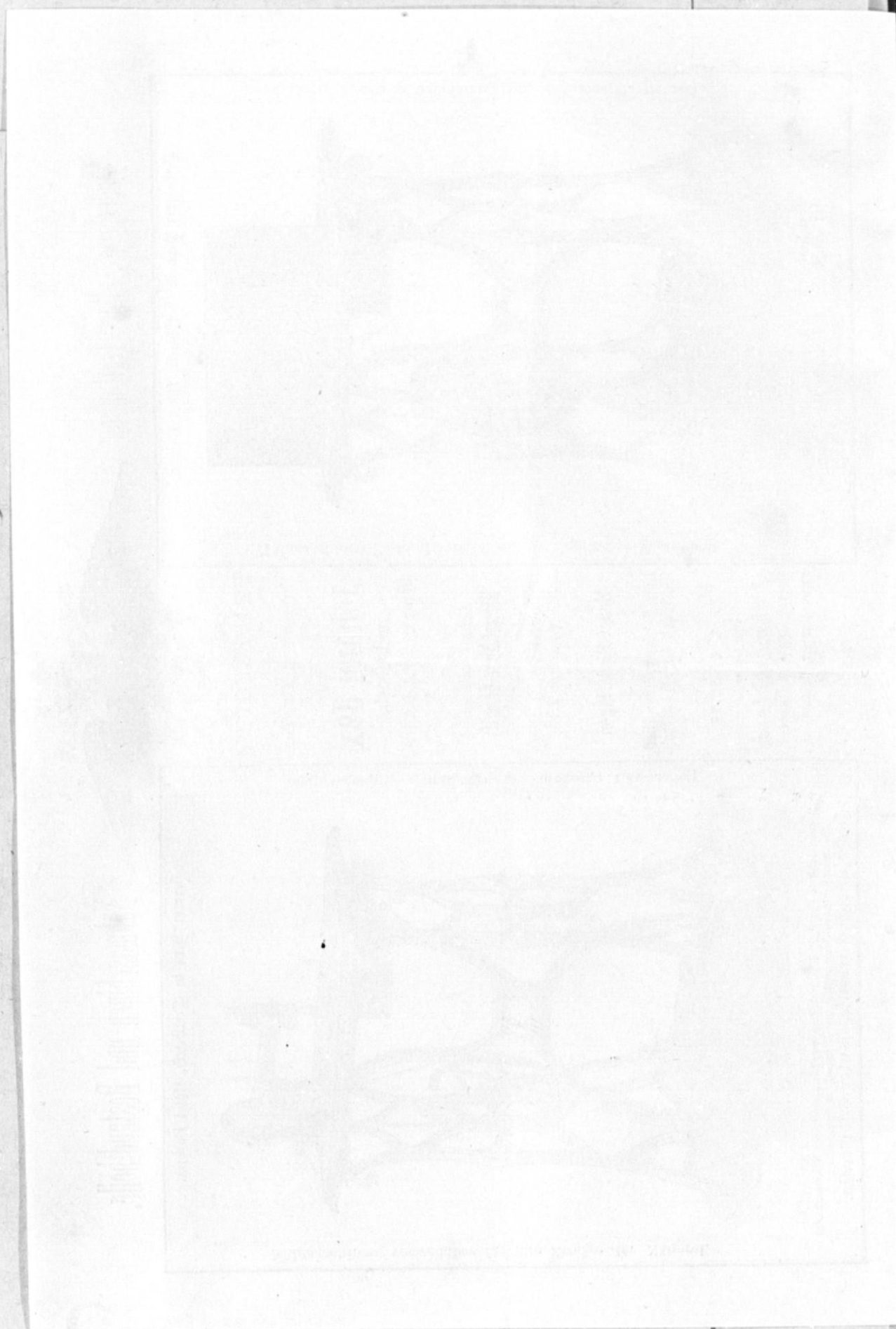
Johann Jax in Laibach, Hôtel Europa.

Lager von Strohnuth- & Handschuh-Nähmaschinen.

Nähmaschinen, verwendbar für alle Zweige der Näherei.

Zur Bequemlichkeit der P. T. Kundschaffen werden sämtliche Nähmaschinen
bei geringer Anzahlung auch gegen Ratenzahlung abgegeben.
Sechsjährige Garantie. Unterricht Gratis.

Ta odgovor naj se samo tam odda, kjer se je sumničenje gospoda Franc Detterja zoper tuje potovalne zastopnike razglasilo.

Gospodu Franc Detterju,

trgovcu s šivalnimi stroji

v

Ljubljani.

Zavolj dragega miru se jaz doslej nijsem zmenil za ščuvanje, katero ste Vi, kakor sodim, pričeli zoper mene in óne, ki so pri meni v službi; ker pa zdaj na tak način postopate, da, ako v svojej anonci mislite mene in moje potnike, bi najglobokeje žalilo našo čast, primoran sem javno Vam naslednje pisati:

V svojej anonci pravite, gospod Detter, od besede do besede to-le: „naznanjam udano, da imam zdaj v svojej zalogi za celo Kranjsko vse najboljše in najprijetnejše ameriške šivalne stroje, katere samo jaz po najnižjih in določenih fabriških cenah s 5 letnim jamstvom prodajam.

Nikdo naj se ne pusti premotiti od tujih agentov, ker ti prodajajo samo ponarejene in od teh deloma tudi izvržene šivalne stroje, katere se mora zmirom popravljati in stavljenim zahtevam ne morejo odgovarjati.

Tako izvrženo blago prodajajo ti brezvestni ljudje, ki so v svojej domovini nemogoči, neveščakom 10 do 15 procentov dražje, nego se tukaj more izvoliti prav po volji pravega in pošteno zajamčenega blaga itd. itd.“

Franc Detter m. p.“

Pred vsem skušate šivalne stroje kupavajočemu občinstvu dopovedati, da ste samo Vi tist mož, ki ima solidno trgovino s šivalnimi stroji v svojih rokah in da noben drug na Kranjskem ne more enakih šivalnih strojev in tako po ceni kakor Vi prodajati, ko bi Vam moralo vendar dosti znano biti, da dobivam jaz od istih liferantov, od katerih dobivate Vi svoje šivalne stroje, po cele vagone iz fabrike v Glasgovu (Škotska) in sicer prav jednacega blaga, kakor je Vaše.

Ali upate koga najti, ki bi verjel, da je v interesu fabrikantov, da samo za Vas stori par tucatov šivalnih strojev, pošiljati pa velikim kupcem cele vagone samo izvrženega blaga?

Ne verujem! Saj je vsakemu jasno, da se fabrike posebno trudijo, da si z dobrim blagom zagotové posebno odlične naročnike.

Kar se pa tiče dalje Vašega svarila glede „brezvestnih ljudi, ki so v svojej domovini nemogoči,“ moram, ako bi to na me letelo, omeniti, da morajo moji someščanje v Linci o meni vsekako drugače soditi, ker so me odličili z izročanjem več častnih služb.

Da Vi, gospod Detter, mojih agentov nemate res za tako hudobne ljudi, kakor o tujih agentih javno pišete, razvidi se iz tega slučaja, da ste za mojega potujočega zastopnika gospoda Josipa Munka, ki je za mojo zalogo v Inomostu večkrat po Kranjskem potoval, blizu pred jednim mesecem v gotovem plačali nad 200 gld. a. v., da bi ga na svojo stran pridobili, se ve, da Vam tudi ta poskus ni koristil nič, ker se Vam je denar nazaj poslal.

Opustim za zdaj razglasiti Vaše ponudbe do družega mojega potujočega zastopnika, gospoda Ivana Komatiča, da bi ga v svojo službo spravili, isto tako zdaj še ne objavim Vaših pisem do njega, ki bi Vas jako kompromitirali.

V prihodnje Vam ni treba prav nič za me skrbeti.

Jaz imam v najboljšem redu in prometu tudi svojo staro kupčijo ki sem jo osnoval pred 10 in 15 leti ter imam razen glavne kupčije v Linci tudi še zaloge z javnimi prodajalnicami v mestih Steyr, Ried, Solnograd, Inomost, in jedno leto tudi v Gradci.

Če sem pa bil tolikanj svoboden, da sem pohodil tudi Ljubljano, ne da sem Vas preje prosil dovoljenja za to, vendar nijsem nameraval, pustiti svojo staro kupčijo; storil sem to zbog tega, ker lahko še več delam in sem, kakor kaže dolgoletni obstanek in zelo rajširjena moja kupčija bolj kakor vsaka reklama, v „kupčiji s šivalnimi stroji“ jako zmogel.

Naloga mi bode, da si s posebno dobrimi šivalnimi stroji in dostojnimi cenami pridobim naročnikov in kupčijskih prijateljev.

Te si bodem pa trudil pridobiti samo s strogo poštenim ravnanjem in prodajanjem izvrstnih strojev, a nikakor s tem, da bi od mojega konkurenta prodajano blago kot slabo obiral ali da bi konkurenta sumnjičil, kakor Vi poskušate.

Občinstvo bode uže samo sodilo, kdo iz med naji mu bolj solidno streže.

Mislim, da sem dokazal, da so Vaša očitanja, ako so namerjena zoper mene in moje potujoče zastopnike ničeva. Vaša splošna očitanja dokazujejo pa določno in jasno, da Vas ni brez uzroka strah konkurence z mano, ali sredstvo, katero Vam služi, da bi se me zuebili, pokazalo se bode jako nepraktično.

Sicer se pa smete potolažiti, spoštovani gospod Detter! če bodeva obadva solidno postopala, živela bodeva prav lahko jeden poleg družega ter združiva prav lahko interese občinstva s svojimi lastnimi.

Potem ne bode treba daljnega prepira mej nama, upam temveč, da mi boste v prihodnje prav tako drag tovariš, kakor ste mi bili preje, in da se bodeva skupaj prizadevala izogibati se vsemu, kar ne koristi časti in dostojnosti naše kupčije.

To nadejajoč se ostanem z vsem spoštovanjem

Vaš udani

Janez Jax.

Zaloga vseh vrst šivalnih strojev in šivalnih strojev posamnih delov v Ljubljani, hôtel Evropa.

...the ... of the ...

Geological History of the ...

... of the ...

Introduction

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...

Geological History

The ... of the ... is ...